

Життєвий і творчий шлях І.Нечуя– Левицького

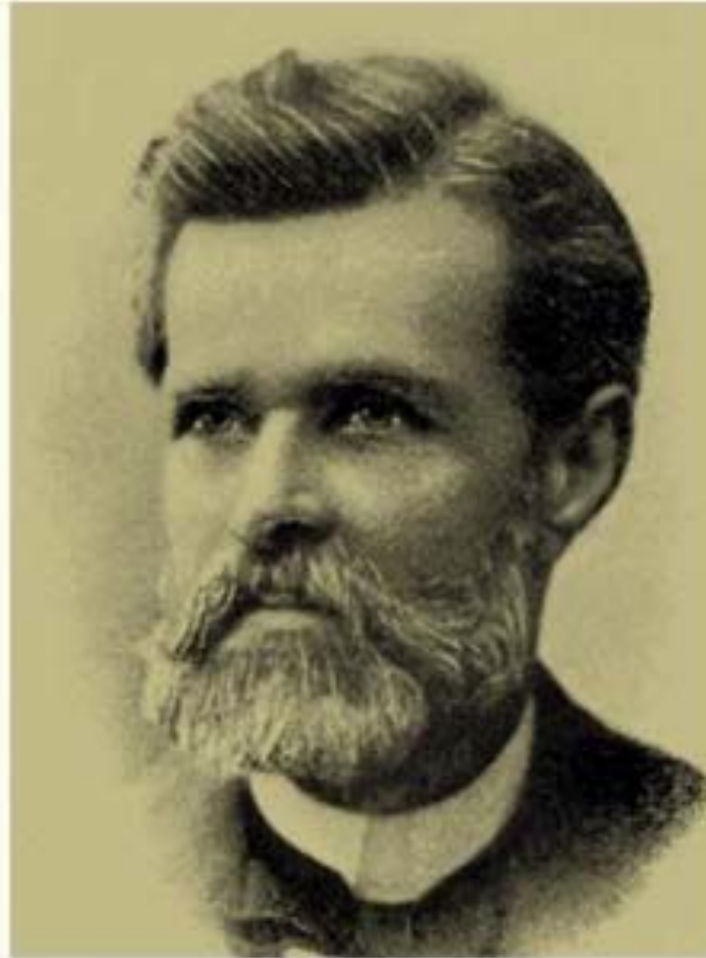
1838

1918

Іван Левицький – це великий артист зору, це колосальне, всеобіймаюче око тої України...

І.Франко

Іван Нечуй-Левицький

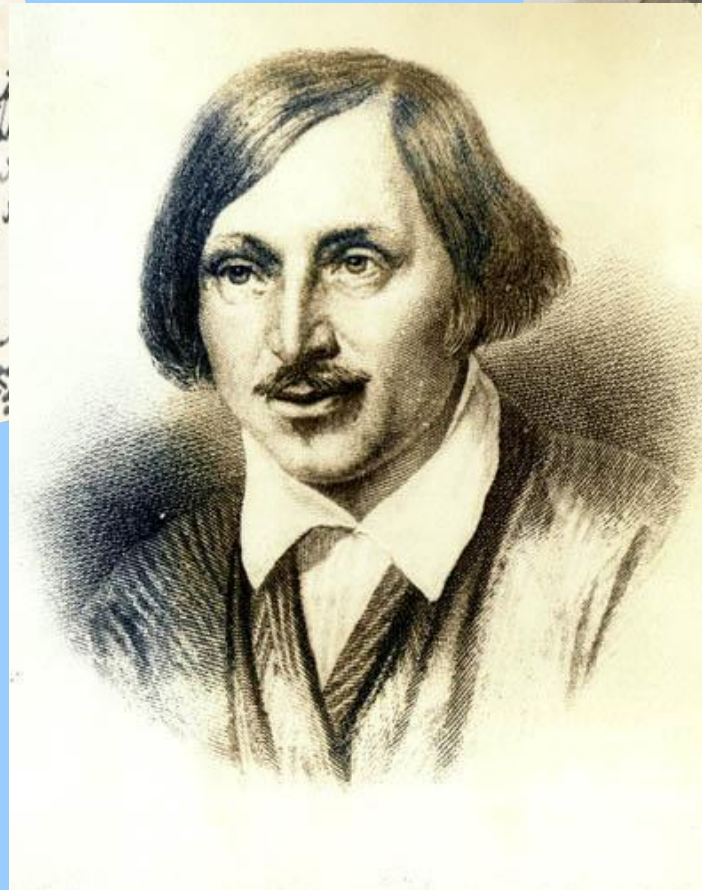
- Іван Семенович Левицький (літературний псевдонім — Нечуй) народився 25 листопада 1838 року в Стеблеві на Черкащині в сім'ї сільського священика.
- Батько був освіченою людиною прогресивних поглядів, мав велику домашню книгозбірню і на власні кошти влаштував школу для селян, у якій його син і навчився читати й писати.
- На сьомому році життя хлопця віддали в науку до дядька, який вчителював у духовному училищі при Богуславському монастирі. Там опанував латинську, грецьку та церковнослов'янську мови.
- Левицький навчався успішно й після училища в чотирнадцятилітньому віці вступив до Київської духовної семінарії, де навчався з 1853 по 1859 рік.

© Sergiy Klymenko, 2008
<http://serg-klymenko.narod.ru>
<http://klymenko.data-tec.net>

**Колишня Київська духовна семінарія,
1888р.**

У семінарії
захоплювався
творами Т.Шевченка,
О.Пушкіна та М.
Гоголя.

1861 року Левицький вступає до Київської духовної академії.

Київська академія того часу стояла дуже низько і не давала нічого для мислі... В ній панувала схоластика, од котрої висихала всяка мисль у головах студентів. Світські науки були закутані в дух теології... На студентів більше мала впливу література, що заходила збоку. Література та була великоруська...

***І. Нечуй-Левицький.
" Хмари "***

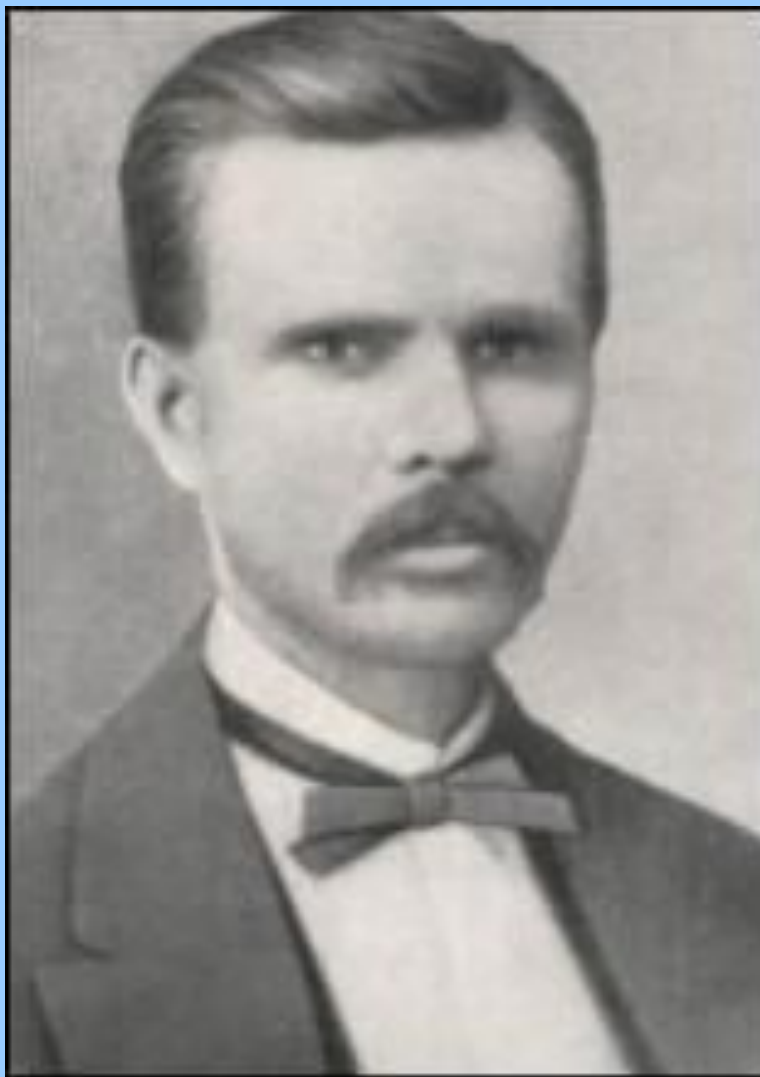
- Не задовольняючись рівнем освіти в академії, вдосконалює свої знання самотужки: вивчає французьку й німецьку мови, читає твори української та російської класики, європейських письменників Данте, Сервантеса, Лесажа та ін., цікавиться творами прогресивних філософів того часу.

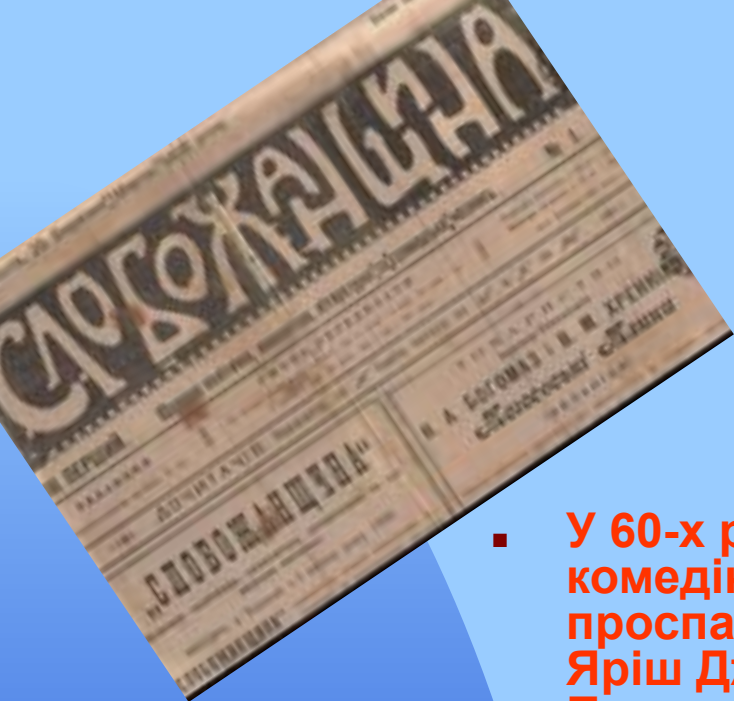
- 1865 року І.Левицький закінчує академію із званням магістра, але відмовляється від духовної кар'єри й викладає російську мову, літературу, історію та географію в Полтавській духовній семінарії (1865—1866), в гімназіях Каліша (1866—1867) та Седлеця (1867—1872).
- Одночасно з педагогічною діяльністю І.Левицький починає писати.

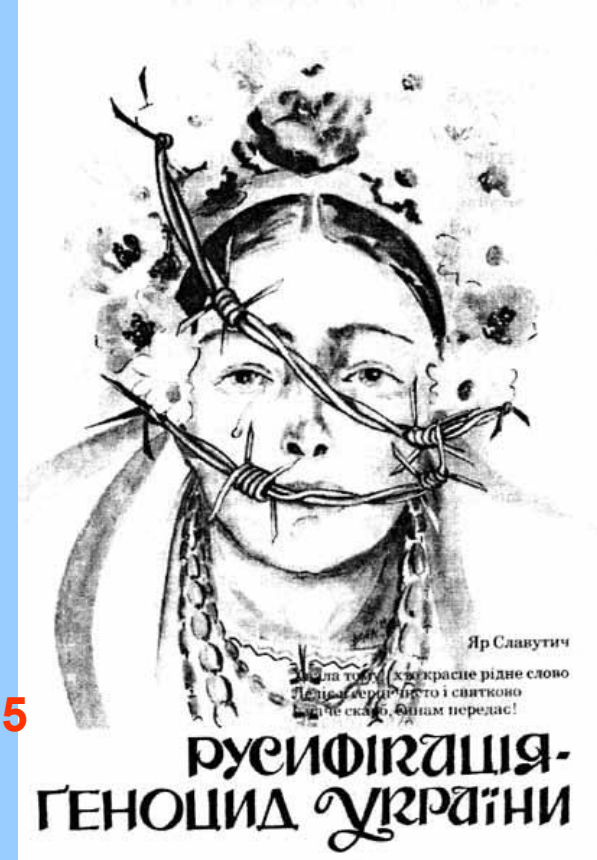

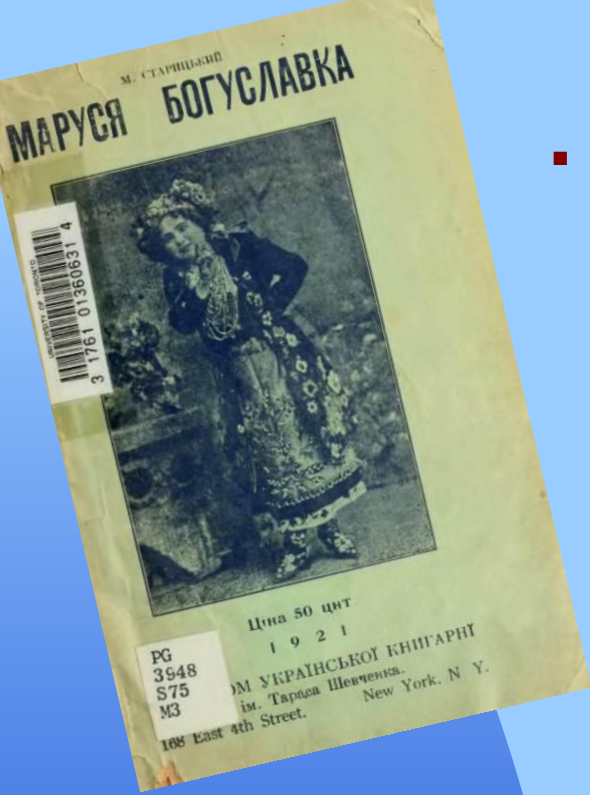
Із 1866-го по 1873-й Нечуй викладає у дівочих гімназіях Царства Польського, далі 12 років у Кишиневі.

Фото 1870р.

- У 60-х роках він написав комедію «Жизнь пропів, долю проспав» і повість «Наймит Яріш Джеря». Працюючи в Полтавській семінарії, він у 1865 році створює повість «Дві московки».
- Згодом з'явилися оповідання «Рибалка Панас Круть» та велика стаття «Світогляд українського народу в прикладі до сьогочасності», що побачили світ у львівському журналі «Правда», оскільки через Валуєвський циркуляр 1863 року українська література на Наддніпрянщині була під заборонаю.

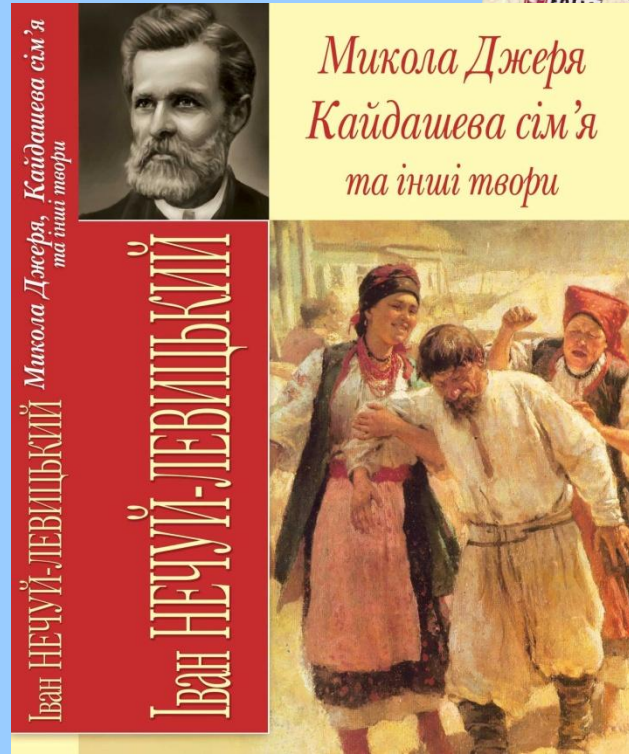

- 1874 року вийшов у світ роман «Хмари», а наступного року — драматичні твори «Маруся Богуславка», «На Кожум'яках» та оповідання «Благословіть бабі Палажці скоропостижно вмерти».

Пізніше письменник створює такі шедеври української літератури, як «Микола Джеря» (1878), «Кайдашева сім'я» (1879), «Бурлачка» (1880), «Старосвітські батюшки та матушки» (1884).

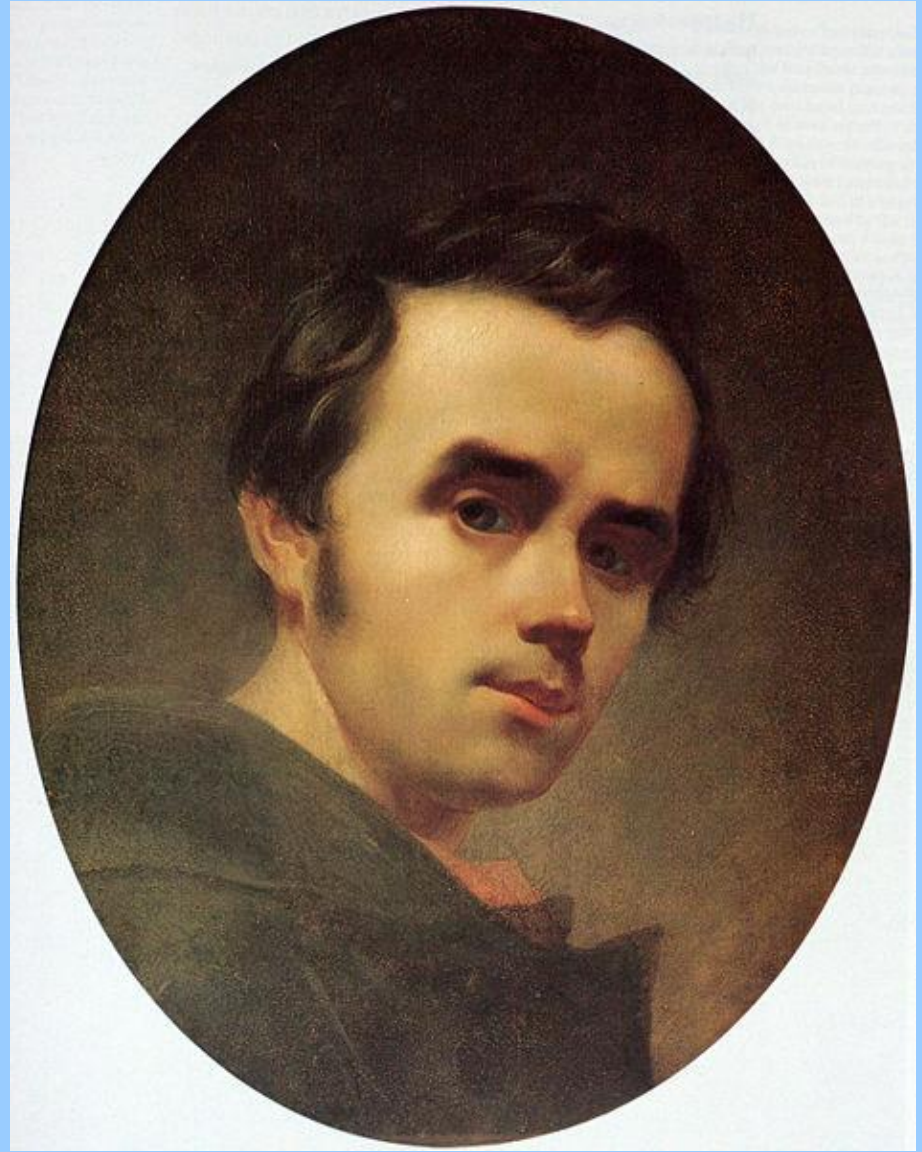

- Невдовзі письменник переїхав до Києва, де оселився на вулиці Пушкінській, у будинку №19. Тривалий час він жив, отримуючи невелику пенсію, якої ледве вистачало на харчі та плату за квартиру. До того ж ще й хвороба часто приковувала самотню людину до ліжка.

- Незважаючи на несприятливі умови для літературної праці, Іван Семенович за два роки написав нарис “В Карпатах”, оповідання “Невинна”, “Два приятелі” та інші твори.

- На початку століття письменник звертається до малих форм прози, пише здебільшого статті, нариси, зокрема статті «Сорок п'яті роковини смерті Тараса Шевченка» (1906) та «Українська поезія».
- До кінця життя І.Левицький жив майже у злиднях, у маленькій квартирі на Пушкінській вулиці, лише влітку виїздив до родичів у село або в Білу Церкву. До останніх сил працював, щоб завершити літературні праці.
- Останні дні провів на Дегтярівці, у так званому «шпиталі для одиноких людей», де й помер без догляду 1918 року.

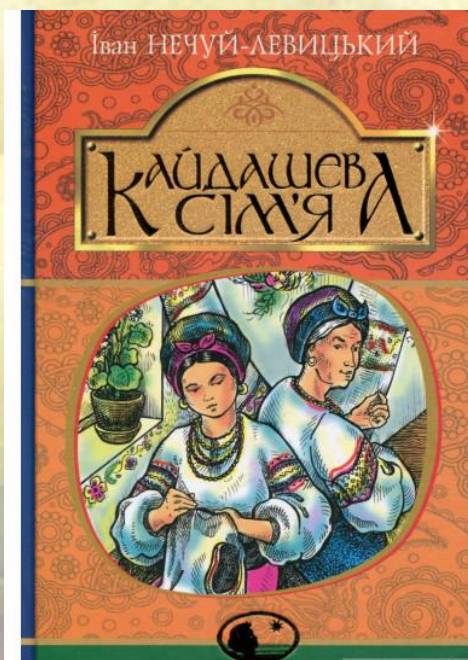

**Поховано І. Нечуя-
Левицького на
Байковому кладовищі.**

Музей – садиба Нечуя-Левицького у Стеблеві

**«Кайдашева сім'я» –
соціально-побутова повість-
хроніка. Реалізм твору, сучасна
(вічна) актуальність проблеми
батьків і дітей**

Іван Нечуй-Левицький
(1838—1918)

Написана **1878**

р.

Надрукована 1879 р.
у львівському журналі
«Правда».

Було **2 редакції** повісті (друга - 1887 р. в
Києві).

Найбільш суттєво відрізнялися розв'
язкою.

Герої повісті мали реальних
прототипів - родину **Мазурів**.

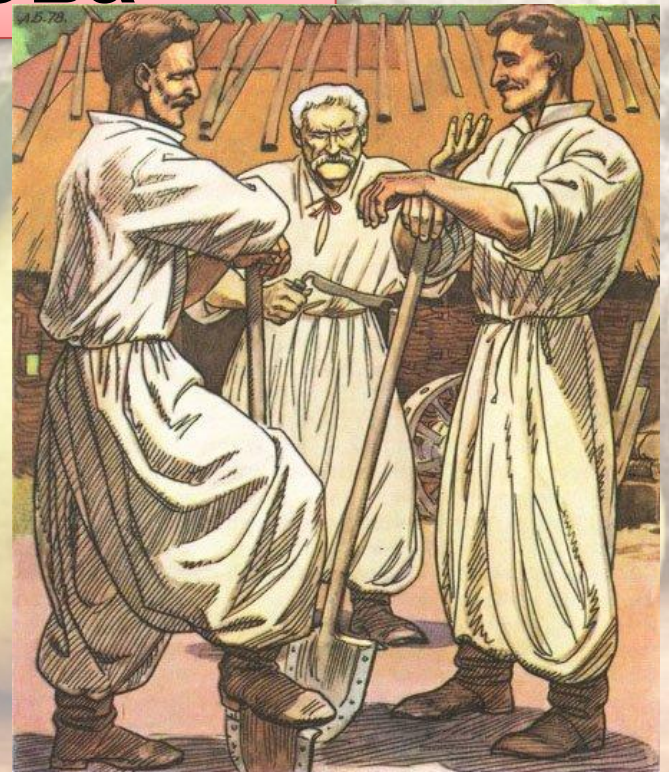
Композиція: 9 розділів, розповідь від

особи автора, діалоги рухають

**Жанр: соціально-побутова
повість**

**Літературний рід:
епос**

**Стиль:
реалізм**

Реалізм твору.

Повість «Кайдашева сім'я» — яскравий зразок реалістичного твору, адже автор досліджує в ній **родинні стосунки, зосереджуючись на морально-етичній проблематиці.** Однією з найпомітніших ознак реалістичної манери письма є докладне змалювання національного колориту українців — **побуту, звичаїв, обрядів, вірувань.**

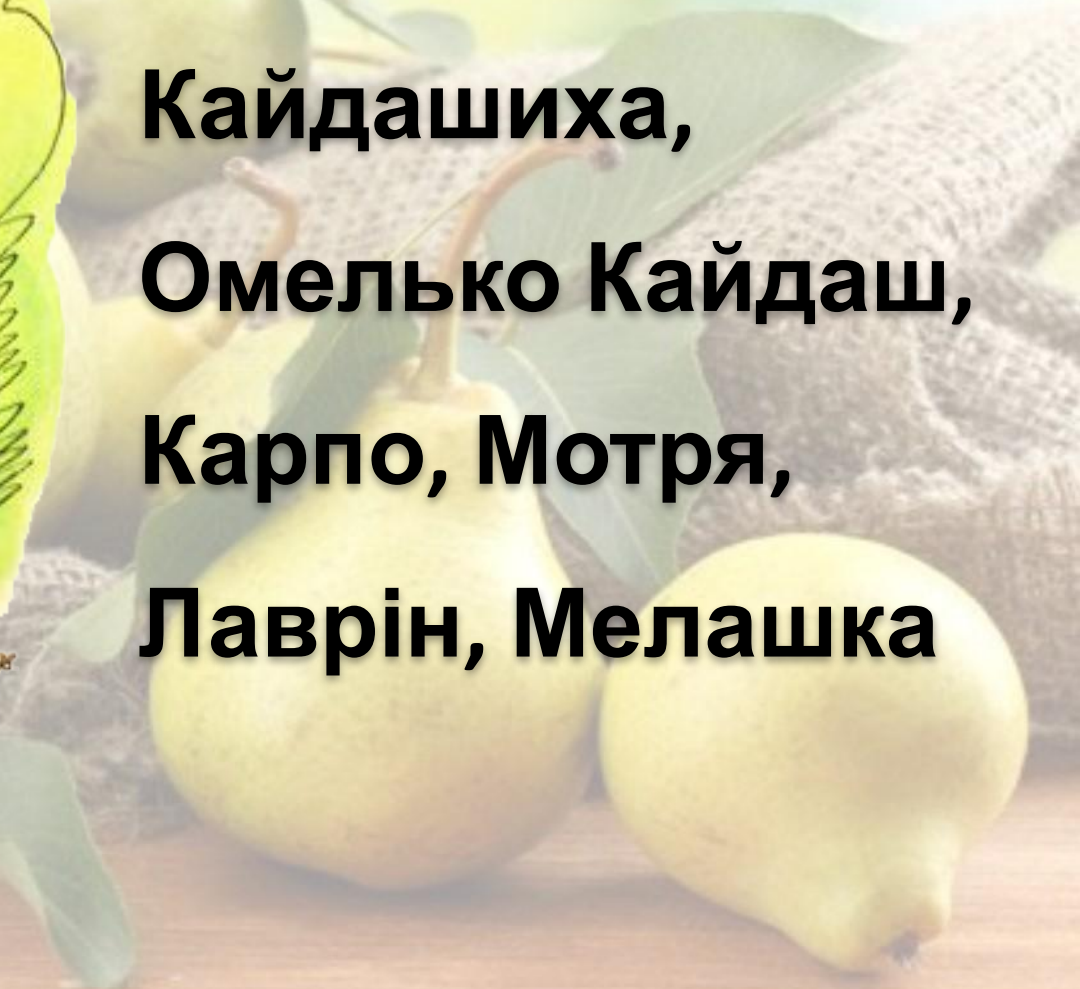
Головні герої:
Маруся

Кайдашиха,

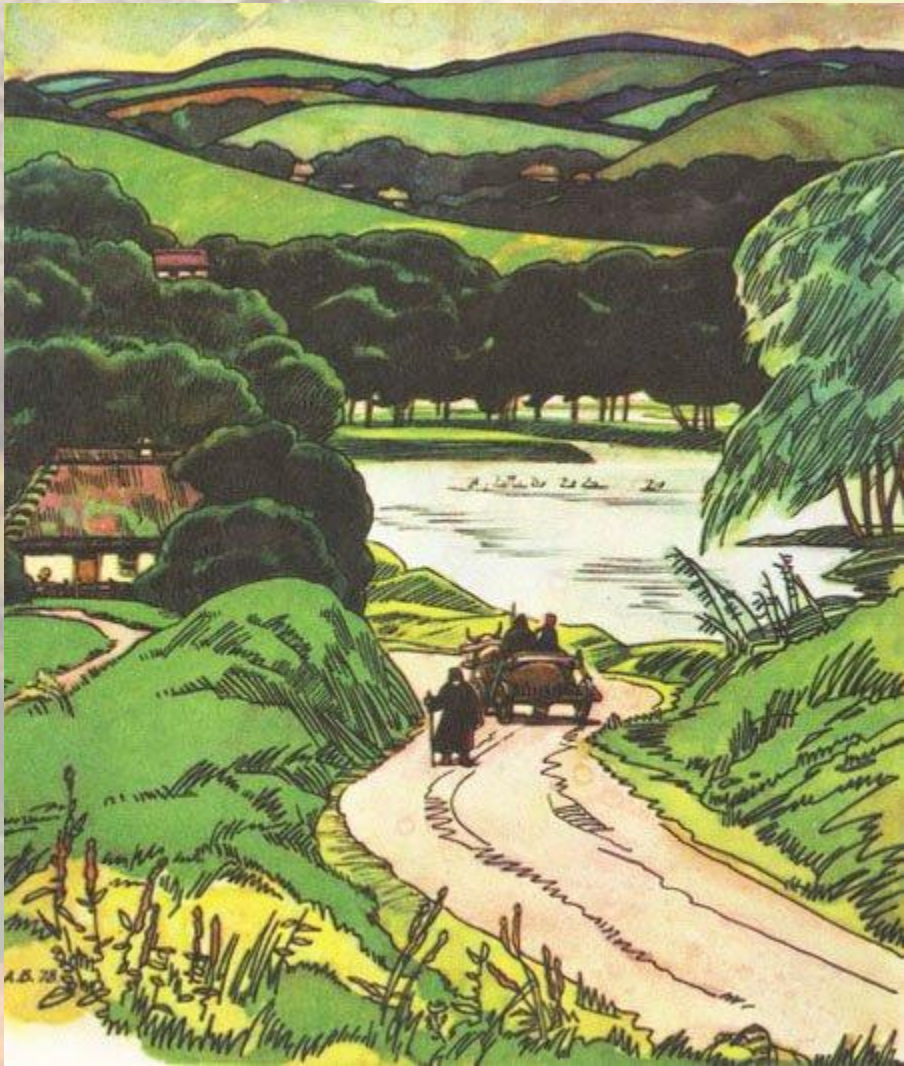
Омелько Кайдаш,

Карпо, Мотря,

Лаврін, Мелашка

Час і місце подій:
пореформенна
доба,
II пол. XIX ст.
(після скасування
кріпацтва)
с. Семигори,
Біївці, Київ.

Тема: життя української родини II пол. XIX ст. (після реформи 1861 р.) в умовах занепаду патріархального способу буття, змізерніння української душі як результату тривалого існування в умовах кріпацтва.

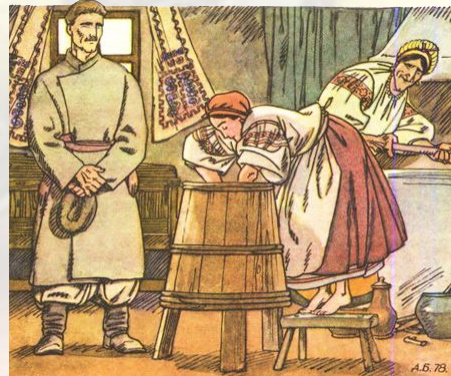
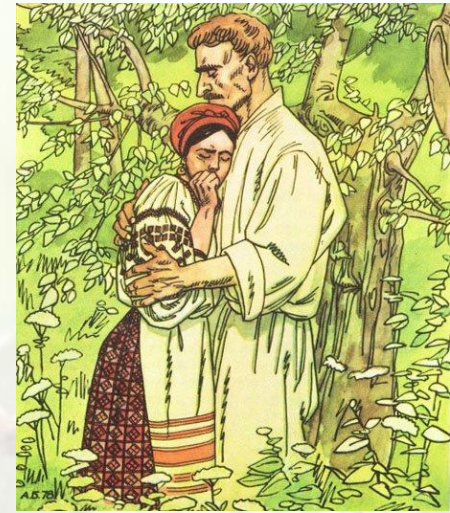

Ідея: засудження й висміювання вад суспільного ладу, які спотворювали людські почуття й взаємини, зокрема кріпаччини, "безземельної свободи", облудних церковників; висміювання жорстокості й дріб'язковості в людських стосунках; утвердження національно-етичних і

Проблематика:

- ✓ Проблема батьків і дітей
- ✓ Проблема сімейних стосунків
- ✓ Проблема виховання
- ✓ Проблема народної моралі
- ✓ Проблема віри в Бога
- ✓ Проблема людської гідності
- ✓ Проблема добра і зла

Особливості повісті:

- ✓ Перший в українській літературі твір, який зображує життя української сім'ї в пореформений період.
- ✓ Зображення руйнування патріархальних відносин на селі та в сім'ї (син піднімає руку на батька).
- ✓ Діалоги в повісті рухають і розгортають дію.
- ✓ Всі епізоди виписані в гумористично-сатиричному плані.
- ✓ У повісті згадується понад 30 релігійних свят.
- ✓ Повість багата фразеологізмами.